

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

* ดิน น้ำ ป่าไม้ และอากาศ คือ ทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ เป็นต้นกำเนิดของการผลิตขั้นพื้นฐาน และปัจจัยหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมที่มีความสัมพันธ์และเอื้ออำนวยต่อการอยู่อย่างเกี่ยวเนื่องและสมดุล ป่าไม้ที่สมบูรณ์ย่อมทำให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล ช่วยลดการไหลบ่าอย่างรวดเร็วของน้ำฝนไม่ก่อให้เกิดการชะล้างพังทลายของดิน และสามารถดูดซับน้ำฝนไว้หล่อเลี้ยงลำธารที่ไหลรวมกลายเป็นแม่น้ำสายใหญ่ ทำให้มีปริมาณน้ำใช้ในการบริโภค อุปโภค การเกษตรและการอุตสาหกรรมที่เพียงพอตลอดปี (โครงการปกป้องป่าไม้เมืองไทยเพื่อเร่งรัดฟื้นฟูต้นน้ำลำธาร (รพต.), 2536 : 11) ทรัพยากรป่าไม้มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับการประกอบอาชีพทางการเกษตรของเกษตรกรในระบบนิเวศน์ ในระยะหลังได้เริ่มประสบกับปัญหาและข้อจำกัด ดังจะพบว่าทรัพยากร ดิน น้ำ ป่าไม้ได้ถูกนำมาใช้อย่างรวดเร็ว สิ้นเปลืองและขาดการอนุรักษ์ ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมลงจนมีปัญหาสิ่งแวดล้อมตามมาหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณพื้นที่สูงของภาคเหนือตอนบน การเพาะปลูกยังใช้วิธีการผลิตแบบดั้งเดิมโดยอาศัยน้ำฝน ซึ่งทราบกันดีว่าเป็นการทำลายความสมดุลของสิ่งแวดล้อม (สินธุ์, 2531 : 1) *

X ป่าไม้มิใช่แต่เพียงจะอำนวยประโยชน์ทางตรงแก่เรา คือ ผลิตเนื้อไม้เพื่อใช้ในการก่อสร้างไม้พื้นและของป่าอื่น ๆ ซึ่งมีค่าทางเศรษฐกิจแต่อย่างเดียว แต่ป่าไม้ยังคุณค่าประโยชน์ในทางอ้อมควบคู่กันไปอีกคือทำหน้าที่ปกป้องดินมิให้ฝนชะ และดูดซับน้ำฝนเอาไว้ ป้องกันอุทกภัย เพราะเมื่อฝนตกลงมาต้นไม้วัดจะทำหน้าที่คล้ายร่มป้องกันมิให้เม็ดฝนกระจัดกระจายดินโดยตรง และใบไม้แห้งที่หล่นลงมาทับถมกันอยู่บนพื้นดินทุก ๆ ปี จะทำหน้าที่ดักพองน้ำ คอยดูดซับน้ำฝนเอาไว้แล้วปล่อยให้ซึมลงดิน ดินดูดซับไว้อีกทอดหนึ่ง น้ำในดินนี้ บางส่วนจะถูกรากไม้ดูดเอาไปหล่อเลี้ยงลำต้นแล้วปล่อยให้ระเหยออกไปทางใบ และป่าไม้มีอิทธิพลทำให้ฝนตกตามฤดูกาล เพราะต้นไม้คายความชื้นออกทางใบ ซึ่งระเหยไปในอากาศ ทำให้ทำให้อากาศเย็น เมื่อมีกระแสลมอุณหภูมิต่ำมากกระทบกับอากาศเย็นจากป่าเข้าความชื้นก็กลายเป็นฝน และป่าไม้จะเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่านานาชนิด เพราะเป็นทั้งแหล่งอาหารและที่ปกป้องภัยอันตรายของบรรดานก และสัตว์ ซึ่งมีคุณค่าในด้านความสมดุลของธรรมชาติในด้านนิเวศวิทยา และในด้านเศรษฐกิจด้วย ป่าไม้ยังเป็นที่เลี้ยงปศุสัตว์และเก็บถุดิบเภสัชกรรมสัมพันธ์กับป่าอย่างใกล้ชิด และป่าไม้มีความสำคัญต่อการสร้างเขื่อน ซึ่งเขื่อนได้อาศัยน้ำจากแม่น้ำและลำห้วยซึ่งมีต้นกำเนิดจากป่าเป็นสำคัญ เช่น เขื่อนแก่งเสือเต้น และป่าไม้ช่วยทำให้ภูมิประเทศสวยงาม เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน (ท.สุปรีชากร, 2520: 4)

๘ การบุกรุกทำลายป่าของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เป็นการทำให้เสื่อมโทรม และเกิดขึ้นในพื้นที่ภูเขาสูงทางภาคเหนืออันเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารของประเทศ ชาวเขาจะประกอบด้วยหลายเผ่า เช่น แม้ว เหว้า กระเหรี่ยง มูเซอร์ ลีซอ ถิ่น ฯลฯ เคลื่อนย้ายมาตั้งถิ่นฐานในหลายจังหวัด เช่น เชียงใหม่ เชียงราย น่าน แพร่ ลำปาง ซึ่งจำนวนประชากรชาวเขา ซึ่งกรมประชาสงเคราะห์รวบรวมได้เมื่อปี

2530รวม 21 จังหวัด มีชาวเขาอยู่ทั้งสิ้น 3,417 หมู่บ้านหรือ 110,922 ครอบครัว เป็นจำนวนประชากรทั้งสิ้น 552,872 คนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในบริเวณภูเขาสูง บริเวณต้นน้ำลำธาร เนื่องจากเป็นเขตที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์สูง กระจาย ยางและสัวยาอาศัยอยู่ในช่วงความสูงระหว่าง 500 - 1,000 เมตร พวกมั่ว ถิ่น เย้า ลีซอ จะอาศัยอยู่ในเขตสูงกว่า คือ ตั้งแต่ 1,000 เมตร ขึ้นไป (กองอนุรักษ์ต้นน้ำ, 2535 : 3) ในอดีตจังหวัดน่านมีทรัพยากรป่าไม้ถึงร้อยละ 90 ของพื้นที่จังหวัด ต่อมาในปี พ.ศ. 2528 มีเนื้อที่ป่าไม้เหลือประมาณ 3,273,750 ไร่ หรือร้อยละ 45.66 ของพื้นที่จังหวัด โดยเฉพาะชาวเขาในจังหวัดน่าน ในปี 2530 มีจำนวนถึง 55,187 คน และก่อให้เกิดปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าอย่างรุนแรงในพื้นที่อำเภอต่าง ๆ จากผลของการที่ป่าไม้ถูกทำลายจึงเกิดปัญหาต่อสภาพแวดล้อม และความสมดุลทางธรรมชาติของดิน และน้ำ (ชูป, 2531 : 1) ชาวเขาที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนไทย - ลาว ในพื้นที่ดอยภูคา จังหวัดน่าน ส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่าถิ่น ชลธิชา (2530 : 21) คนไทยที่อยู่ใกล้บ้านถิ่นนิยมเรียกถิ่นว่า ลัวะ ในส่วนราชการของกองทัพภาคที่ 3 ซึ่งในปัจจุบันชุดควบคุมที่ 32 (ช.ค.32) เรียก "ขมุ" ว่าถิ่น เรียกถิ่นว่า "ลัวะ" ซึ่งถิ่นที่แท้ก็คือ "ลัวะเมืองน่าน" นั่นเอง พงษ์ศักดิ์ (2531 : 18) ได้กล่าวว่าชาวเขาส่วนใหญ่จะกระจายอยู่ในพื้นที่ ซึ่งมีสภาพความเป็นอยู่ที่ลำบากก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาความมั่นคงและปัญหาการปลูกฝิ่น รองลงมาก็เป็นปัญหาความยากจน ปัญหาสุขภาพอนามัย ปัญหาการเพิ่มของประชากร และปัญหาทางด้านการศึกษาทุกปัญหาจะเกี่ยวเนื่องกัน] และชลธิชา (2530 : 29) สรุปว่าการทำไร่เลื่อนลอยของชาวเขาเผ่าลัวะ ถูกจัดให้อยู่ในข่ายผู้ทำลายทรัพยากรธรรมชาติด้วยการตัดไม้ทำลายป่า แต่ความจริงไม่ได้เป็นเช่นนั้น วิธี "เฮ็ดไฮ่" หรือ "แองแซ" (ภาษาลัวะเมืองน่าน) จะมีการหักร้างถางพง ตัดไม้เผาป่าเพื่อปลูกข้าวไร่ใหม่ทุกปี แต่การใช้ที่ดินทำไร่มีลักษณะหมุนเวียน กล่าวคือ เมื่อทำไร่ไว้ ณ ที่ใดหลังจากเก็บเกี่ยวแล้ว ก็จะปล่อยให้ดินไถ่ไม่ใหญ่ขึ้นปกคลุมพื้นที่ ปีต่อไปจะไม่ทำที่ไร่ผืนนี้ แต่จะหักร้างถางที่ดินผืนอื่น และในระยะ 2-5 ปี ก็จะเวียนกลับมาพื้นที่ไร่ ณ ที่เดิมอีก ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนไปเช่นนั้นนับวันไร่ค่อยปีขึ้นไป สามารถทำให้ใช้ที่ดินได้นาน ประกอบกับชาวเขาเผ่าลัวะ ยังรู้จักทำนาเป็นขั้นบันไดในที่ลาดชัน ที่มีแหล่งน้ำด้วย มีผลให้อาณาเขตหมู่บ้านที่แน่นอน และเป็นที่ยอมรับของหมู่บ้านข้างเคียง หมู่บ้านมักจะตั้งอยู่นาน ไม่ค่อยโยกย้ายมีส่วนช่วยสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าชุมชนลัวะบนดอยภูคา ตั้งภูมิลำเนาอยู่ในบริเวณอำเภอบัวนาแล้ว ชลธิชา (2530 : 73) กล่าวเพิ่มเติมว่า ในฤดูกาลผลิตแต่ละปี ชาวลัวะจะประกอบพิธีเซ่นไหว้ผีหลายครั้ง ในช่วงเวลาต่าง ๆ กัน ระยะต้นฤดูการผลิต ซึ่งเริ่มประมาณเดือนมีนาคม-เมษายน เมื่อเลือกที่ทำไร่ได้แน่นอนโดยเชื่อตามคำเสี่ยงทายแล้วก็จะมีการไปเซ่นผี ถึงเวลาเก็บเกี่ยวซึ่งเป็นระยะปลายปีประมาณเดือนธันวาคมจะมีพิธีทางผีครั้งใหญ่อีกครั้งหนึ่ง หลังจากเสร็จการเก็บเกี่ยวก็จะมีพิธี "ฤกษ์ดอกแดง" และเตรียมต้อนรับฤดูการผลิตใหม่ มีการไหว้ผีแสดงถึงความเชื่อในอำนาจของสิ่งศักดิ์สิทธิ์จิตวิญญาณในธรรมชาติซึ่งสามารถให้คุณให้โทษต่อการผลิต

แนวทางคิดในการอนุรักษ์โดยวิธีการทางพุทธศาสนาในพื้นที่ดอยภูคา สุนี (2536 : 97) กล่าวว่าพระครูพิทักษ์นั้นทคุณ ได้ปลุกสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ป่าภูเขา โดยทำพิธีบวชต้นไม้และต่อชะตาป่า ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ โดยมีโครงการศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา (ศศช.) จัดการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา มุ่งเน้นให้ชาวเขาเองได้มีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิดในระดับสนาม เน้นเรื่องการประสานงานการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ระหว่างชาวบ้าน ครูและเจ้าหน้าที่พัฒนาของกองส่งเสริมชาวเขา ขณะเดียวกันก็เน้นการประสานงาน ระหว่างหน่วยงานสาธารณสุข เกษตร พัฒนาชุมชน และหน่วยงานระดับสนามภายในจังหวัด จากการช่วยเหลือของหน่วยงานต่าง ๆ ที่พยายามช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต

และสิ่งแวดลอม โดยเฉพาะด้านอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ให้อยู่ร่วมกับชาวเขาบนพื้นที่ดอยภูเขาได้ ดังนั้น การศึกษาทัศนคติของเกษตรกรชาวเขา ที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ดอยภูเขา อำเภอบัว จังหวัดน่าน จึงเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากพื้นที่นี้เป็นป่าต้นน้ำลำธาร ประชาชนที่อาศัยอยู่เป็นชาวเขา มีการทำไร่เลื่อนลอย ปลูกพืชแบบไม่ถูกวิธีมาก่อน ถึงแม้ว่าจะมีหลายหน่วยงานได้เข้าไปพัฒนาและให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้บ้างแล้วก็ตาม แต่จิตสำนึกของชาวเขาในพื้นที่นี้ยังไม่ได้ตระหนักถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มากเท่าที่ควร การศึกษาเรื่องนี้ จะช่วยให้ทราบถึงทัศนคติ และปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อทัศนคติของชาวเขาต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ในพื้นที่ดังกล่าว ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการนำผลการศึกษาไปพัฒนาปรับปรุงเกี่ยวกับการสร้างจิตสำนึก และส่งเสริมให้เกษตรกรชาวเขา รู้จักการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ให้มากขึ้นกว่าเดิม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานทั่วไป และทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรชาวเขาในพื้นที่ที่ทำการศึกษา
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของเกษตรกรชาวเขาที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อทัศนคติของเกษตรกรชาวเขาที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
4. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในอนาคตของเกษตรกรชาวเขาที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบลักษณะพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกรชาวเขา ตลอดจนทัศนคติที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อทัศนคติของเกษตรกรชาวเขาในพื้นที่ที่ทำการวิจัย รวมทั้งปัญหาและความต้องการในอนาคตของเกษตรกรชาวเขาที่จะนำเสนอเป็นแนวทาง และข้อมูลให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ป่าไม้และระบบนิเวศน์นี้ไปใช้ในการวางแผนการดำเนินงานต่อไป

สมมุติฐานของการวิจัย

จากแนวทางของทฤษฎี และผลของการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสมมุติฐานของการวิจัยไว้ ดังนี้ คือ

ทัศนคติของเกษตรกรชาวเขา ที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีความสัมพันธ์กับเพศ อายุ การอ่านหนังสือได้ รายได้ของครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ความศรัทธาที่มีต่อผู้นำ การได้รับข้อมูลข่าวสาร

ขอบเขตและวิธีการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องทัศนคติของเกษตรกรชาวเขา ที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ กรณีศึกษาตอยภูคา อำเภอปัว จังหวัดน่าน ทำการศึกษาเฉพาะในพื้นที่ตำบลภูคา ตอยภูคาอำเภอปัว จังหวัดน่าน ประชากรที่ศึกษาทั้งหมดสุ่มตัวอย่างจากตำบลภูคา และใช้แบบสัมภาษณ์ สัมภาษณ์เกษตรกรที่ถูกเลือกเป็นตัวอย่าง

นิยามศัพท์

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีความเข้าใจตรงกันในความหมายของคำบางคำ จึงขอนิยามศัพท์เพื่อใช้ในการวิจัย ดังนี้

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น กิริยาท่าทีที่แสดงออกมาต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เป็นรูปธรรม นามธรรม ในเชิงประเมินค่าว่ามีคุณหรือโทษ และมีผลทำให้บุคคลนั้นพร้อมที่จะตอบสนองหรือแสดงความรู้สึกโดยการสนับสนุนหรือต่อต้านสิ่งนั้น

ระดับทัศนคติ หมายถึง ระดับความรู้สึกทางจิตใจของเกษตรกรชาวเขาที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ วัดได้จากความคิด ความรู้สึกของเกษตรกรชาวเขา ซึ่งตอบสนองต่อแบบสัมภาษณ์วัดทัศนคติ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นในด้านการประเมินค่าทัศนคติของเกษตรกรชาวเขา กำหนดให้คะแนนคำถามข้อย่อยเป็น 3 ระดับ คือ

ถ้าข้อความนั้นเป็น Positive statement การให้คะแนนจะเป็น ดังนี้ เห็นด้วยอย่างมาก (3) เห็นด้วย (2) ไม่แน่ใจและไม่เห็นด้วย (1)

ในกรณีข้อความนั้นเป็น Negative statement การให้คะแนนจะให้ตรงกันข้ามกัน ดังนี้ เห็นด้วยอย่างมาก (1) เห็นด้วย (2) ไม่แน่ใจและไม่เห็นด้วย (3)

ผู้นำ หมายถึง พระอริการวาทย์เป็นตัวแทนของพระครูพิทักษ์นันทคุณ ซึ่งได้เป็นผู้นำในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยการบวชต้นไม้ สืบชะตาป่า และพยายามรักษาระบบนิเวศน์ในพื้นที่ตอยภูคา

เกษตรกรชาวเขา หมายถึง กลุ่มของชาวเขาที่อาศัยอยู่ที่ตอยภูคา อำเภอปัว จังหวัดน่าน มีอายุระหว่าง 15 - 60 ปี และประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรม โดยอาศัยอยู่ในพื้นที่ตอยภูคา

ทรัพยากรป่าไม้ หมายถึง ต้นไม้ ของป่า และสิ่งที่มีชีวิตทั้งหลาย รวมทั้งสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ซึ่งยังผลให้ป่าไม้อำนวยประโยชน์แก่มนุษย์ในหลาย ๆ ด้าน

การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ หมายถึง การใช้ทรัพยากรป่าไม้อย่างชาญฉลาด และอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ก่อให้เกิดประโยชน์กับมวลมนุษย์ให้มากที่สุด ทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งการป้องกัน และการบำรุงรักษาให้ทรัพยากรป่าไม้มีอายุยืนยาวที่สุด

ต้นน้ำลำธาร หมายถึง พื้นที่ตอนบนของลุ่มน้ำซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความลาดชันไปจนถึงสันปันน้ำ เช่น ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ซึ่งมีแม่น้ำสายหลัก คือ แม่น้ำเจ้าพระยา ต้นน้ำเจ้าพระยาก็คือพื้นที่ตอนบน เช่น บริเวณจังหวัดเชียงใหม่ ลำปาง แพร่ น่าน ฯลฯ ซึ่งพื้นที่เหล่านี้ประกอบไปด้วยลุ่มน้ำขนาดเล็ก ซึ่งเป็นลุ่มน้ำย่อยที่ไหลลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา

ทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ หมายถึง ความรู้สึกทางจิตใจของเกษตรกรชาวเขาที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยอาจแสดงออกมาในเชิงบวก หรือเชิงลบ ซึ่งสามารถที่จะสังเกตและวัดได้จากความคิด ความรู้สึกของเกษตรกรชาวเขา ซึ่งตอบสนองต่อแบบสัมภาษณ์ ทัศนคติ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นในการประเมินค่าทัศนคติของเกษตรกรชาวเขาที่มีต่อแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

คอบยภูคา หมายถึง ขอบเขตของพื้นที่ในการศึกษาวิจัยและดำเนินการสุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตำบลภูคา อำเภอปัว จังหวัดน่าน ที่เป็นการรอบในการค้นคว้าวิจัย เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ประชาชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่นี้

ตัวแปรที่นำมาศึกษาวิจัยคือ

1. ตัวแปรอิสระ (Independent variables) คือ ลักษณะพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกรชาวเขา ที่มีผลต่อทัศนคติของเกษตรกรชาวเขาที่มีต่อแนวทางการอนุรักษ์ ได้แก่

- เพศ
- อายุ
- การอ่านหนังสือได้
- รายได้ของครอบครัว
- จำนวนสมาชิกภายในครัวเรือน
- ความศรัทธาที่มีต่อผู้นำในการรณรงค์ให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
- การได้รับข้อมูลข่าวสาร

2. ตัวแปรตาม (Dependent variables) คือ ทัศนคติของเกษตรกรชาวเขาต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

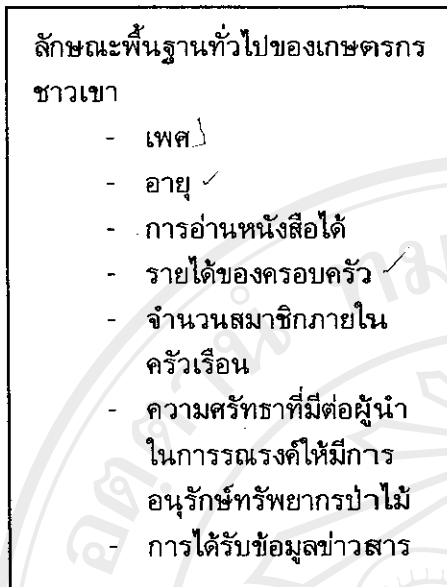
- การอนุรักษ์ป่าไม้
- การตัดไม้ทำลายป่า
- การปลูกป่าเพิ่มเติม
- ป่าชุมชน
- การยอมรับกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

จากแนวทางเชิงทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาสร้างกรอบแนวความคิดในการทำการวิจัยได้ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ทัศนคติการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

รายละเอียดของการวัดตัวแปรแต่ละตัว

1. ตัวแปรอิสระ

- 1.1 เพศ จัดแบ่งเป็นเพศชายและเพศหญิง
- 1.2 อายุ คือ อายุจริงของเกษตรกรชาวเขา
- 1.3 การอ่านหนังสือ ได้แบ่งเป็น 2 ระดับ
 - อ่านออก
 - อ่านไม่ออก
- 1.4 รายได้ของครอบครัว คือ รายได้จากในภาคเกษตรกรรมและนอกภาคเกษตร เช่น การหาของป่าการรับจ้างทั่วไป ซึ่งจะเป็นรายได้ภายในครอบครัว
- 1.5 จำนวนสมาชิกภายในครัวเรือน คือ ผู้ที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน อาจจะมีมากกว่าหนึ่งครอบครัวต่อครัวเรือน
- 1.6 ความศรัทธาที่มีต่อผู้นำ คือ ความเชื่อถือ ศรัทธารวมถึงการยอมรับในตัวพระอธิการวาทย์ โดยใช้แนวทางทางพุทธศาสนา เช่น การบวชต้นไม้ และการสืบชะตาป่า เป็นต้น จึงใช้การเข้าร่วมกิจกรรมของชาวเขาเป็นตัววัดความศรัทธาที่มีต่อผู้นำ
- 1.7 การได้รับข้อมูลข่าวสาร โดยได้รับจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่งต่าง ๆ ดังนี้
 - ไปสเตอร์จากการประชาสัมพันธ์การอนุรักษ์
 - วิทยุ ส่วนใหญ่แล้วจะมีทุกครัวเรือน
 - เอกสารต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ หนังสือ
 - การเข้ามาในตัวอำเภอในรอบปี

- การได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรชาวเขาในพื้นที่
 - ก) จากพระอธิการวาทย์
 - ข) จากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน (ครูเดินสอน)
 - ค) จากเจ้าหน้าที่กรมประชาสงเคราะห์ชาวเขา
 - ง) จากเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้
 - จ) จากเจ้าหน้าที่กองทัพภาคที่ 3

2. ตัวแปรตาม

วัตถุประสงค์ของเกษตรกรชาวเขา ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยใช้คำถามเกี่ยวกับทัศนคติในประเด็นต่าง ๆ 5 ประเด็น คือ

- ก. การอนุรักษ์ป่าไม้
- ข. การตัดไม้ทำลายป่า
- ค. การปลูกป่าเพิ่มเติม
- ง. ป่าชุมชน
- จ. การยอมรับกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University.
 All rights reserved